

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av mervärdesskattelagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att mervärdesskattelagen i fråga om behandlingen i skattehänseende av understöden till persontrafik ändras så, att underskott som förorsakas av ordnandet av persontrafik som bedrivs av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation och som täcks av kommunen eller delägarkommunerna inte betraktas som skattepliktigt understöd eller bidrag. Samtidigt föreslås att den skattesats som skall tillämpas på

persontrafik sänks från 9 till 6 procent till slutet av 1995. Till mervärdesskattelagen bli fogade stadganden om gruppregistrering av företag som bedriver skattefri finansierings- och försäkringsverksamhet. Dessutom föreslås det att vissa preciseringar av teknisk natur görs i mervärdesskattelagen.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av juni i år, dvs. samtidigt som mervärdesskattelagen.

MOTIVERING

1. Behandling i skattehänseende av persontrafikverksamhet

1.1. Nuläge

Enligt 79 § 1 mom. mervärdesskattelagen (1501/93), som träder i kraft i juni i år, hänförs till skattegrunden sådana understöd och bidrag som en skattskyldig som bedriver persontransportverksamhet har fått för att bedriva verksamheten. När persontransportverksamhet bedrivs av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation, hänförs enligt 79 § 2 mom. till skattegrunden också det av verksamheten förorsakade underskott som kommunen eller delägarkommunerna har täckt. Syftet med beskattningen av understöd och bidrag är att säkerställa jämbördiga konkurrensförhållanden för trafikidkarna.

Enligt övergångsstadgandet i 222 § 5 mom. mervärdesskattelagen tillämpas till utgången av 1995 en skattesats om 9 % på persontransporttjänster. Från och med ingången av 1996 skall en skattesats om 12 % tillämpas på persontrafiktjänster.

1.2. Europeiska unionens bestämmelser om beskattning av understöd

I medlemskapsförhandlingarna yrkade Finland på rätten att i mervärdesbeskattningen få inkludera alla understöd för persontrafik i skattegrunden. Europeiska unionen (EU) uttalade att den förhöll sig negativt till att samtliga offentliga understöd räknas med i skattegrunden. EU konstaterade dock samtidigt att medlemsstaterna är skyldiga att i skattegrunden medräkna understöd som direkt hänför sig till priset.

Enligt artikel 11 i EU:s sjätte mervärdesskatte-direktiv (77/388/EEC) är skattegrunden, dvs. den totala skattepliktiga försäljning på vilken den skatt som skall betalas räknas ut som en procentuell andel som utvisas av skattesatsen, i allmänhet pengar eller pengar motsvarande vederlag, som säljaren har fått eller kommer att få av köparen, kunden eller tredje man inklusive de understöd som direkt anknyter till varans eller tjänstens försäljningspris.

Vad som avses med ekonomiska understöd som räknas till skattegrunden och som betalas

av tredje man definieras inte direkt. Inom EU har man kommit fram till den tolkningen att ett understöd medräknas i skattegrunden endast om understödet utgör en del av vederlaget, om understödet betalas till den som säljer service och om understödet betalas av tredje man. Behandlingen i skattehänseende av understöd varierar dock i medlemsländernas beskattningspraxis.

1.3. De föreslagna ändringarna

Mervärdesskattelagen föreslås bli ändrad för att man skall kunna förhindra att biljettpriserna stiger till följd av beskattning av de bidrag som beviljats för täckande av underskotten i persontransportverksamhet. Mervärdesskattelagstiftningen skall till denna del ändras i enlighet med den tolkning som EU förespråkar. Ett av en kommun eller delägarkommunerna täckt underskott som föranletts av ordnandet av persontransportverksamhet som bedrivs av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation skall inte i mervärdesbeskattningen betraktas som understöd eller bidrag som skall beskattas. Ändringen skall göras i 79 § 2 mom. mervärdesskattelagen. Däremot skall övriga understöd och bidrag som direkt anknävs till priserna enligt lagförslaget 79 § 1 mom. fortfarande medräknas i skattegrunden. Samtidigt förslås att den skattesats som tillämpas på persontrafikverksamhet sänks från 9 till 6 procent till slutet av 1995.

För att kommuner och huvudstadsregionens samarbetsdelegation som bedriver persontrafikverksamhet också efter ovan nämnda ändring skall kunna anses skyldiga att betala skatt för den verksamhet de bedriver krävs det att ett specialstadgande tas in i mervärdesskattelagen. Enligt det 3 mom. som föreslås bli fogat till 6 § mervärdesskattelagen är en kommun och huvudstadsregionens samarbetsdelegation skyldiga att betala skatt för persontransportverksamhet som de bedriver eller ordnar också när verksamheten inte är rörelsemässig. Om kommunerna och huvudstadsregionens samarbetsdelegation åläggs att betala skatt för persontransportverksamhet, får de rätt att avdra de skatter som ingår i produktionsinsatserna.

Syftet med det i 130 § mervärdesskattelagen nämnda återbäringsystemet som gäller kommunerna och med det därmed förknippade återkravsystemet är att säkerställa anskaff-

ningsneutraliteten mellan köpta tjänster och sådana tjänster som en kommun producerar själv. Om återkrävande av skatter som återbärs till kommunerna stadgas i lagen om återkrävande av mervärdesskatteåterbäring hos kommunerna (79/94). Enligt 130 § 2 mom. 2 punkten mervärdesskattelagen har en kommun inte rätt till återbäring av mervärdesskatt som betalats för understöd eller bidrag till eller underskott i persontransportverksamhet. Förvägrandet av återbäringsrätt har baserat sig på att anskaffningsneutraliteten mellan persontransporttjänster som kommunen själv producerar och sådana som den understöder förverkligas genom beskattning av kommunens underskott. Enligt förslaget skall ersättningar för underskott inte längre beskattas. Därför föreslås 130 § 1 mom. mervärdesskattelagen bli ändrat så, att återbäringen skall beviljas också för den skatt som kommunen tvingas betala till den som bedriver persontransportverksamhet för understöd och bidrag som den betalar och som direkt anknävs till priserna. I annat fall skulle de persontransporttjänster som en kommun ordnar med hjälp av bidrag bli ofördelaktigare i beskattningshänseende än de transporttjänster som kommunen själv producerar eller köper.

2. Gruppregistrering av skattskyldiga som bedriver finansierings- och försäkringsverksamhet

2.1. Nuläge

Enligt mervärdesskattelagen omfattas inte finansierings- och försäkringstjänster av beskattningen. Företag som bedriver finansierings- och försäkringsverksamhet blir, enligt de allmänna principerna för mervärdesbeskattning, tvungna att till skattepliktigt pris utan avdragsrätt köpa varor och tjänster som behövs i skattefri verksamhet. Däremot behöver skatt inte betalas för olika skattepliktiga stöd-tjänster som företagen själva producerar, om inte motsvarande tjänster produceras även för försäljning.

En icke-neutral behandling i skattehänseende av självproducerade och köpta tjänster har i vissa fall antagits leda till en oändamålsenlig omorganisering av verksamheterna. Den eftersträlvade effektivitetsnyttan förverkligas inte, om de bolagiserings- och andra samarbetsmodeller i fråga om stöd-tjänster som bankerna

och försäkringsbolagen redan har genomfört slopas och funktionerna blir en intern funktion vid de enskilda bankerna och försäkringsbolagen. Dessutom skulle den bristande neutraliteten inverka negativt på konkurrensläget mellan olika bankgrupperingar samt olika försäkringsformer, eftersom alla företag inom branschen inte har möjlighet att överföra funktioner så att de sker inom ett enda företag.

Man har försökt undanröja problemet i fråga om de ekonomiskt mest betydande tjänsterna genom de specialstadganden som tagits in i mervärdesskattelagen. Enligt 42 § 2 mom. mervärdesskattelagen är försäljningen av vissa stöd- och sakkunnigtjänster med nära anknytning till skattefria finansiell verksamhet befriad från skatt i fall då en sammanslutning av depositionsbanker som avses i 46 § lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) säljer dessa tjänster till sina medlemmar. Enligt 44 § 2 mom. mervärdesskattelagen är vissa försäkringstekniska tjänster med nära anknytning till skattefria försäkringsverksamhet befriade från skatt. Enligt 59 § 4 punkten mervärdesskattelagen är försäljningen av ADB-tjänster till kredit- eller finansieringsinstitut eller försäkringsanstalter, om tjänsten huvudsakligen skall användas inom skattefria finansierings- eller försäkringsverksamhet.

2.2. Behovet av ändringar

Huvudsyftet med de ovan nämnda specialstadgandena som gäller finansierings- och försäkringstjänster är att banker och försäkringsbolag inte skall tvingas omorganisera sin verksamhet på grund av mervärdesbeskattningen. Stadgandena erbjuder dock endast en tillfällig lösning på problemet. Om ett eventuellt medlemskap i Europeiska unionen förverkligas, måste mervärdesbeskattningen harmoniseras med EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv. Enligt direktivet skall varor och tjänster som anskaffats för skattefria finansierings- och försäkringsverksamhet köpas till skattebelagt pris. Man tvingas således avstå från specialstadgandena om skattefrihet för insatsanskaffningar från och med den tidpunkt då medlemskapet förverkligas.

Även i det fallet att ett eventuellt EU-medlemskap förverkligas är det viktigt att mervärdesskattens snedvridande inverkan på finansierings- och försäkringsbranschens verk-

samhetsformer minimeras och att branschens interna konkurrensneutralitet säkerställs i så stor utsträckning som möjligt. Likaså bör banker och försäkringsanstalter tillförsäkras samma verksamhetsbetingelser som företag som är verksamma i EU-länder. Om Finland är medlem i EU kan dessa mål nås endast med hjälp av de medel som direktiven tillåter.

EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv möjliggör gruppregistrering av företag. Vid gruppregistrering behandlas juridiskt självständiga företag som är nära förbundna med varandra i finansiellt, ekonomiskt och administrativt hänseende som ett enda företag vid mervärdesbeskattning. Försäljningar som sker inom en sådan grupp mellan medlemmar av gruppen är mervärdesskattefria. Gruppregistrering är i bruk i Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Danmark och Irland.

Riksdagen har i sitt svar på regeringens proposition med förslag till mervärdesskattelag förutsatt att regeringen vidtar åtgärder som möjliggör gruppregistrering i mervärdesbeskattningen.

Mervärdesskattelagens specialstadganden om finansierings- och försäkringstjänster är problematiska inte endast på grund av att de är temporära, utan också därför att de inte heller på kort sikt löser problemen på ett övergripande sätt. Utan hinder av dessa specialstadganden skulle skatten vid finansiell verksamhet drabba t.ex. försäljning inom en bankkoncern av andra stödtjänster än ADB-tjänster. Också andra stödtjänster än ADB-tjänster som andelsbankernas servicebolag säljer till andelsbanksorganisationen skulle bli skattepliktiga. I fråga om försäkringsverksamhet skulle skatten drabba försäljningen inom en försäkringskoncern eller -grupp av andra stödtjänster än de försäkringstekniska tjänster och ADB-tjänster som uppräknas i lagen.

Stödtjänster som företag hörande till en bank- eller försäkringsgruppering med hjälp av gruppregistrering producerar för en grupp kan befrias från skatt även i det fallet att ett eventuellt EU-medlemskap förverkligas. Skattefriheten för tjänster som produceras inom en grupp kan också genomföras mycket genomgripande och på ett jämbördigt sätt med tanke på olika bankgrupperingar. Därför föreslås det att i mervärdesskattelagen tas in stadganden, enligt vilka företag som bedriver finansierings- och försäkringsverksamhet skall ha möjlighet att registrera sig i grupp. För att man inom

finansierings- och försäkringssektorn på kort sikt skall kunna undvika de extra administrativa kostnader som föranleds av att två system tillämpas, föreslås det att ändringarna görs så, att de träder i kraft samtidigt som mervärdesskattelagen.

Gruppregistreringen undanröjer inte den icke-neutrala behandlingen i skattehänseende mellan tjänster som ett företag som bedriver skattefri finansierings- och försäkringsverksamhet och tjänster som köpts av självständiga tjänsteföretag. Gruppregistreringen torde dock inte förorsaka någon betydande ny konkurrensnedvridning, eftersom stödtjänsterna i varje fall till en betydande del kan produceras skattefritt. Dessutom är en del av finansierings- och försäkringstjänsterna sådana som inte köps av utomstående.

Gruppregistreringen skall endast omfatta företag som bedriver skattefri finansierings- och försäkringsverksamhet samt de företag som dessa företag har bestämmanderätt i. Inom skattebelagda branscher, där insatsanskaffningarna är avdragsgilla, finns inga motsvarande grunder för att ta i bruk gruppregistrering. Övergången till mervärdesskattning åsamkar inte i detta avseende skattepliktiga företag några nya problem.

Det föreslås att de i mervärdesskattelagen ingående specialstadgandena gällande skattefriheten för ADD-tjänster och försäkringstekniska tjänster skall bibehållas tills vidare, så att banker, försäkringsanstalter och de samarbetsföretag dessa bildar skall ha tid att anpassa sig till de förändringar som ett eventuellt EU-medlemskap föranleder. Gruppregistrering löser inte de problem som mervärdesskatten åsamkar sådana samarbetsföretag och pensionsstiftelser, eftersom de samarbetsföretag som producerar skattebelagda tjänster för olika bank- och försäkringsgrupperingar, och likaså försäkringsbolag och tjänsteföretag som säljer tjänster till pensionsstiftelser, inte kan höra till samma grupp tillsammans med alla företag som köper tjänster.

Stadgandet i 42 § 2 mom. mervärdesskattelagen om skattefriheten för köp som depositionsbanker gör av en sammanslutning blir onödigt till följd av att möjligheten till gruppregistrering tas i bruk. Stadgandet föreslås därför bli upphävt.

2.3. Föreslagna ändringar

Ett grundläggande stadgande som gäller gruppregistrering skall ingå i den nya 13 a §. Enligt paragrafens 1 mom. skall länsskatteverket på ansökan av två eller flera näringsidkare kunna bestämma att dessa när mervärdesskattelagen tillämpas skall kunna behandlas som en enda näringsidkare (*skattskyldighetsgrupp*). Det skall inte vara någon förutsättning för gruppregistrering att något av de företag som hör till gruppen bedriver skattepliktig verksamhet. Också näringsidkare, vilkas verksamhet inte kommer att omfattas av mervärdesskattningen, skall kunna bilda en skattskyldighetsgrupp.

Med näringsidkare skall avses vilket som helst samfund, sammanslutning eller fysisk person som enligt mervärdesskattelagen skall kunna vara separat skattskyldig för skattepliktig verksamhet som samfundet, sammanslutningen eller den fysiska personen i fråga bedriver.

Enligt stadgandet skall ett länsskatteverk ha prövningsrätt när en skattskyldighetsgrupp bildas. Länsskatteverket skall dock i regel godkänna ansökan, om de nedan föreskrivna villkoren uppfylls. Endast i speciella situationer, där missbruk av möjligheten till gruppregistrering är uppenbar, skall en ansökan kunna avslås. Endast de företag som ansökan gäller skall kunna utses att höra till skattskyldighetsgruppen.

En förutsättning för gruppregistrering skall vara att de till gruppen hörande näringsidkarna har sin hemort i Finland. Utländska företag skall således inte kunna höra till en grupp. Detta motsvarar bestämmelserna i EU:s sjätte mervärdesskattedirektiv.

Gruppregistreringen skall endast omfatta sådana grupper som bildas av företag som bedriver skattefri finansierings- eller försäkringsverksamhet. Begränsningar och definitioner som gäller detta skall ingå i 13 a § 2 mom. Till en skattskyldighetsgrupp skall enligt paragrafens 2 mom. 1 punkten i huvudsak kunna höra företag som säljer finansiella tjänster som avses i 41 § eller försäkringstjänster som avses i 44 § 1 mom. Stadgandet skall närmast gälla banker och försäkringsanstalter. Även andra företag som huvudsakligen bedriver skattefri finansierings- eller försäkringsverksamhet skall kunna bilda en skattskyldighetsgrupp. De företag som hör till gruppen skall inte behöva

utgöra en koncern enligt bokföringslagen (655/73). Det skall räcka med att gruppens medlemmar är nära förbundna med varandra i finansiellt, ekonomiskt och administrativt hänseende på det sätt som avses i 3 mom. En skattskyldighetsgrupp skall således kunna bildas av andelsbanker, av försäkringskoncerner som hör till samma försäkringsgrupp och av koncerner som består av bolag som bedriver såväl finansierings- som försäkringsverksamhet.

Till en skattskyldighetsgrupp skall enligt 2 mom. 1 punkten också kunna höra holdingsammanslutningar som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/93). Den i nämnda lagrum definierade holdingsammanslutningen är ett finansiellt institut vars dotterföretag huvudsakligen är kreditinstitut eller finansiella institut och av vars dotterföretag åtminstone ett är kreditinstitut. En sådan holdingsammanslutning är för närvarande Unitas Ab.

Till en skattskyldighetsgrupp skall enligt 13 § 2 mom. 2 punkten kunna höra också i sig skattebelagd verksamhet bedrivande företag som betjänar verksamheten vid företag som bedriver finansierings- och försäkringsverksamhet, om dessa företag står under de i 1 punkten nämnda företagens bestämmanderätt. Med bestämmanderätt skall i allmänhet avses att företag som bedriver skattefri finansierings- eller försäkringsverksamhet, eller en av sådana företag bildad grupp, innehar aktiemajoriteten i tjänsteföretaget. Det är fråga om bestämmanderätt alltid, när ett företag har i 22 b § bokföringslagen åsyftad bestämmanderätt över ett annat företag. Företag som bedriver finansiell verksamhet skall även kunna ha bestämmanderätt i föreningar, om de med stöd av medlemskapet använder bestämmanderätten i föreningens ärenden. En sådana förening är t.ex. Andelsbankernas Centralförbund r.f. En bank eller ett försäkringsbolag skulle ha bestämmanderätt i ett tjänsteföretag också när banken eller försäkringsbolaget har bestämmanderätt i den sammanslutning som har bestämmanderätt i tjänsteföretaget.

Företag som erbjuder olika stödtjänster till banker och försäkringsanstalter skall inte kunna höra till en skattskyldighetsgrupp, om inte bankerna eller försäkringsanstalterna har bestämmanderätt i dem. Kravet på bestämmanderätt är nödvändigt för att gruppregistrering inte skall bli ett sätt för banker och försäk-

ningsanstalter att minimera de skatter som ingår i priset på tjänster som anskaffas hos utomstående.

En förutsättning för gruppregistrering skall enligt 13 a § 3 mom. vara att de näringsidkare som hör till gruppen skall vara nära förbundna med varandra i finansiellt, ekonomiskt och administrativt hänseende. Ett finansiellt samband mellan företag kan anses föreligga t.ex. när ett företag äger en betydande del av aktierna i ett annat företag. Ett ekonomiskt samband föreligger t.ex. när ett företag bedriver ekonomisk verksamhet i nära samarbete med ett annat företag och främjar och kompletterar dess verksamhet. Ett administrativt samband skall anses föreligga, när företag har gemensamma administrativa funktioner. Var och en av de ovan nämnda tre förutsättningarna skall föreligga samtidigt. Enskilda kriterier skall dock kunna vara uppfyllda i varierande grad. Beslut skall i varje enskilt fall fattas på basis av en totalbedömning av läget.

Gruppregistrering skulle för banker och försäkringsbolag innebära att de skulle kunna köpa varor och tjänster inom gruppen till skattefritt pris. Varor och tjänster som anskaffas utanför gruppen skulle man däremot tvingas köpa till skattepliktigt pris. Skattepliktiga köp vore avdragsgilla enligt de allmänna reglerna, om varan eller tjänsten kommer till användning i gruppens skattepliktiga bedrivande av rörelse. Om en vara eller tjänst som anskaffats för skattepliktigt bedrivande av rörelse överförs till skattefri finansierings- eller försäkringsverksamhet, skall skatten betalas i enlighet med de allmänna regler som gäller beskattning för eget bruk.

Ett företag skall enligt 13 a § 4 mom. inte kunna höra till fler än en skattskyldighetsgrupp.

2.4. Ändringar som gäller förfaringsättet

De företag som hör till en skattskyldighetsgrupp skall enligt 13 b § meddela vilket företag inom gruppen som skall vara redovisnings- och deklarationsskyldigt för den skattepliktiga verksamhet som gruppens medlemmar bedriver. Detta företag skall företräda gruppen gentemot skatteförvaltningen. Företaget skall svara för att skatten betalas och deklarationsskyldigheten uppfylls samt vara berättigad till att avfatta eventuella ansökningar om återbäring.

Deklarationskyldigt kan enligt gruppens prövning vara antingen gruppens moderbolag eller ett annat företag som hör till gruppen. Samtliga näringsidkare som hör till gruppen skall på basis av 188 § 3 mom. solidariskt ansvara för gruppens skatter.

I fråga om en skattskyldighetsgrupp skall det behöriga länsskatteverket fastställas på basis av hemorten för det företag som anmälts som redovisnings- och anmälningsskyldigt enligt 158 § 2 mom.

När ett företag som hör till gruppen säljer skattepliktiga tjänster till utomstående, skall i räkningen antecknas det företagets namn och inte namnet på den gruppmedlem som är deklareringskyldig. Skattestyrelsen skall meddela närmare anvisningar om övriga anteckningar som skall göras i räkningarna till följd av gruppregistrering.

En skattskyldighetsgrupp skall enligt 173 § 4 mom. anses ha bildats tidigast från det ansökan har gjorts. Om en grupp bedriver skattepliktig verksamhet, skall den införas i registret över skattskyldiga räknat från samma tidpunkt. Om en skattskyldighetsgrupp inte till någon del bedriver skattepliktig eller till återbäring berättigande verksamhet, skall den inte införas i registret över skattskyldiga.

En skattskyldighetsgrupp skall enligt 174 § 4 mom. anses upplöst från det näringsidkare som hör till gruppen har framställt yrkande därom. Gruppen skall avföras ur registret över skattskyldiga från och med samma tidpunkt.

Skattepåföljder som anknyter till att skattskyldigheten börjar eller slutar för gruppen eller en medlem av gruppen, skyldigheten att betala skatt på tagande av vara eller tjänst i eget bruk och rätten att göra avdrag för begynnelselager skall fastställas på basis av lagens allmänna stadganden.

En skattskyldighetsgrupp skall kunna ta nya medlemmar med samtycke av samtliga de företag som hör till gruppen. En ändring som gäller detta skall kunna ske tidigast från det ansökan har gjorts. En medlem av en skattskyldighetsgrupp skall kunna avstå från medlemskap på basis av en egen ansökan. Också en ändring som gäller detta skall kunna ske tidigast från det ansökan har gjorts. En gruppmedlem vore enligt 188 § 4 mom. ansvarig för gruppens skatter från ingången av den månad under vilken han ansluter sig till skattskyldighetsgruppen, till utgången av den månad under

vilken han utträder ur gruppen. Utträde ur gruppen befriar inte från ansvar som uppkommit tidigare.

Länsskatteverket skall enligt 175 § meddela de skattskyldiga om att en skattskyldighetsgrupp bildas eller upplöses samt om eventuell registrering eller registrering som upphör. Länsskatteverket skall meddela besvärsgillt beslut i ärendet på begäran av den som saken gäller eller av statsombudet. Förfarandet motsvarar det förfaringsätt som tillämpas i registreringsärenden. På beslutet skall även i övrigt tillämpas samma regler som på beslut som meddelats i registreringsärende. Ändringar som gäller detta skall göras i 193 § 2 mom. och i 202 §.

3. Övriga i mervärdesskattelagen föreslagna ändringar

3.1. Entrébiljetter till konstutställningar

Enligt mervärdesskattelagen är entrébiljetter som säljs till olika kultur- och underhållningsevenemang i sig skattepliktiga. På dem tillämpas en skattesats om 22 %. Enligt 222 § 2 mom. är entréavgifter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar likväl skattefria till utgången av 1995. För att de entrébiljetter som säljs till konstutställningar i beskattningshänseende skall bringas i jämbördig ställning med övriga evenemang som nämns i lagens 222 § 2 mom., föreslås att till stadgandet fogas ett omnämnande om entréavgifter till konstutställningar.

3.2. Växtförädlingsanstalten

Enligt 47 § 1 mom. mervärdesskattelagen betalas inte skatt på försäljning av produkter ur en primärproducents egen primärproduktion. Primärproduktion definieras i lagens 48 §. Enligt 2 mom. anses som primärproduktion också odling av frö- och plantmaterial på uppdrag av Jockis fröcentral, Centralen för utsädespotatis och stationen för sunda plantor, vilka verkar i samband med lantbrukets forskningscentral.

Vid ingången av 1994 trädde lagen om Växtförädlingsanstalten (1320/93) i kraft. Genom nämnda lag inrättades en ny statlig inrättning, till vilken bl.a. hänfördes växtförädlings-

verksamheten vid lantbrukets forskningscentral och verksamheten vid Jockis fröcentral. Samtidigt drogs Jockis fröcentral in. Med stöd av vad som anförts ovan föreslås 48 § 2 mom. mervärdesskattelagen således bli ändrat så, att också Växtförädlingsanstalten nämns i stadgandet. Samtidigt föreslås det att Jockis fröcentral stryks i stadgandet såsom obehövligt.

3.3. Omsättningens nedre gräns vid bedrivande av rörelse i liten skala

Enligt 3 § mervärdesskattelagen är säljaren av en vara eller en tjänst skattskyldig endast när de skattepliktiga försäljningarna enligt mervärdesskattelagen, frånräknat försäljning av anläggningstillgångar, sammanlagt under ett kalenderår överstiger 50 000 mk. Till det sammanlagda beloppet räknas försäljning till utlandet och annan försäljning med nollskattetsats.

Den nedre gränsen i markbelopp för skattskyldighet gäller alla, oberoende av verksamhetsform. Om omsättningen under ett kalenderår överstiger 50 000 mk, skall skatt till fullt belopp betalas på hela kalenderårets försäljning. I mervärdesskattelagens ikraftträdelseskede är det meningen att omsättningen skall beaktas för hela kalenderåret 1994. För att den princip som avses i lagens 3 § skall genomföras föreslås det att till lagens 222 § fogas ett nytt 6 mom., som preciserar hur 3 § skall tillämpas under det år lagen träder i kraft. Enligt stadgandet beaktas vid uträkningen av det i 3 § nämnda sammanlagda beloppet av skattepliktiga och skattefria försäljningar under år 1994 även de försäljningar som skett 1994 före lagens ikraftträdande och som enligt mervärdesskattelagen vore skattepliktiga, samt de skatteförsäljningar som avses i lagens 51, 52, 55—58 §§ eller 6 kap. Hänvisningen till 51 § beror på att det i den regeringsproposition (RP 3/1994 rd.) gällande ändring av mervärdesskattelagen som behandlas av riksdagen har föreslagits att ett motsvarande tillägg skall göras i lagens 3 §.

4. Propositionens verkningar

De i propositionen ingående förslagen till ändring av behandlingen i skattehänseende av understöden till persontrafik minskar statens skatteintäkter jämfört med stadgandena i mer-

värdesskattelagen, som träder i kraft vid ingången av juni. Sänkningen av skattesatsen minskar statens skatteintäkter med 225 milj. mark per år. Om det underskott som förorsakas av ordnandet av den persontransportverksamhet som kommunerna och huvudstadsregionens samarbetsdelegation inte beskattas, så innebär det att skatteintäkterna minskar med uppskattningsvis 70 milj. mk per år. Om det återbäringssystem som gäller kommuner utsträcks till att omfatta även de med priserna direkt förknippade understöd och bidrag som en kommun betalar till den som bedriver persontransportverksamhet, så innebär det att de mervärdesskatter som återbärs till kommunerna ökar med uppskattningsvis 100 milj. mk per år. Enligt 10 § 2 mom. lagen om återkrävande av mervärdesskatteåterbäring hos kommunerna återkrävs hos kommunerna av detta belopp endast 77,5 % till utgången av 1996.

Möjligheten till gruppregistrering bedöms minska skatteintäkterna med uppskattningsvis 40 milj. mk per år jämfört med den vid ingången av juni ikraftträdande mervärdesskattelagens stadganden om finansierings- och försäkringsverksamhet. De minskade skatteintäkterna förorsakas av de skattefria försäljningar inom gruppen som en skattskyldighetsgrupp möjliggör.

Övriga förslag i anslutning till propositionen har inga nämnvärda ekonomiska verkningar.

5. Ärendets beredning

Propositionen har huvudsakligen beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

Ibruktageandet av en möjlighet till gruppregistrering har utretts av den gruppregistreringsarbetsgrupp som tillsattes den 10 februari 1994 (finansministeriets arbetsgruppspromemorior VM 1994:4). Vid den beredning som gäller gruppregistrering har hörts banker, försäkringsbolag och andra företrädare för näringslivet.

6. Ikraftträdande

Mervärdesskattelagen träder i kraft den 1 juni 1994. De föreslagna ändringarna i mervärdesskattelagen avses träda i kraft vid samma tidpunkt. Därför föreslås det att lagen skall träda i kraft den 1 juni 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mervärdesskattelagen av den 30 december 1993 (1501/93) 42 § 2 mom. och ändras 48 § 2 mom., 79 § 1, 2 samt 4 mom., 130 § 1 och 2 mom., 175 §, 188 § 3 och 4 mom., 193 § 2 mom., 202 § och 222 § 2 och 5 mom. samt

fogas till 6 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 13 a § och före denna en ny mellanrubrik samt en ny 13 b §, till 158 § ett nytt 2 mom., till 173 § ett nytt 3 mom., till 174 § ett nytt 4 mom., till 188 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och 4 mom. blir 4 och 5 mom., samt till 222 § ett nytt 6 mom. som följer:

6 §

En kommun och huvudstadsregionens samarbetsdelegation är skyldiga att betala skatt på persontrafikverksamhet som den bedriver eller ordnar även då verksamheten inte är rörelsemässig.

Skattskyldighetsgrupp

13 a §

Länsskatteverket kan på ansökan av en eller flera näringsidkare bestämma att dessa när lagen tillämpas skall behandlas som en enda näringsidkare (*skattskyldighetsgrupp*). Näringsidkarna skall ha sin hemort i Finland.

Till en skattskyldighetsgrupp kan endast höra:

1) näringsidkare som i huvudsak säljer finansiella tjänster som avses i 41 § eller försäkringstjänster som avses i 44 § 1 mom. samt holdingsammanslutningar som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/93),

2) näringsidkare som näringsidkare enligt 1 mom. har bestämmanderätt i.

En förutsättning för att ansökan skall godkännas är att näringsidkarna är nära förbundna med varandra i finansiellt, ekonomiskt och administrativt hänseende.

En näringsidkare kan inte höra till fler än en skattskyldighetsgrupp.

13 b §

En skattskyldighetsgrupp skall meddela vilken till gruppen hörande näringsidkare som skall vara skyldig att uppfylla gruppens deklara- och redovisningsskyldighet enligt lagen och som skall vara berättigad till att göra de

ansökningar om skatteåterbäring som avses i lagen.

48 §

Som primärproduktion anses också odling av frö- och plantmaterial som bedrivs av Växtförädlingsanstalten samt Centralen för utsädespotatis och stationen för sunda plantor, vilka verkar i samband med lantbrukets forskningscentral.

79 §

Till skattegrunden hänförs sådana understöd och bidrag som direkt anknyter till priserna och som en skattskyldig som bedriver eller ordnar persontransportverksamhet har fått för att bedriva verksamheten.

När persontransportverksamhet bedrivs eller ordnas av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation, anses det av verksamheten förorsakade underskott som kommunen eller delägarkommunerna har täckt inte som understöd och bidrag som direkt anknyter till priserna.

Det belopp som avses i 1 och 3 mom. inkluderar inte skattens andel.

130 §

Kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Rätten till återbäring enligt 1 mom. gäller

inte skatt som ingår i en anskaffning som sker för privat konsumtion eller för användning enligt 53 eller 114 §.

158 §

Ärenden som gäller en skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § behandlas av det länsskatteverk inom vars verksamhetsområde en näringsidkare enligt 13 b § har sin hemkommun.

173 §

En skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § anses ha blivit bildad tidigast från det ansökan gjordes.

174 §

En skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § anses ha blivit upplöst från och med att de näringsidkare som hör till gruppen har framställt yrkande därom.

175 §

Länsskatteverket skall underrätta den skattskyldige om att han införts i eller avförts ur registret, om bildande eller upplösning av skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § samt om att han inte, med avvikelse från anmälan eller ansökan, har införts i registret eller avförts ur det eller en skattskyldighetsgrupp inte har bildats eller upplösts.

På begäran av den som saken gäller eller av statsombudet skall länsskatteverket meddela beslut i registerärenden samt i ärenden som gäller bildande eller upplösning av en skattskyldighetsgrupp.

188 §

Samtliga näringsidkare som hör till gruppen är solidariskt ansvariga för en i 13 a § avsedd skattskyldighetsgrupps skatt.

En i 2 mom. avsedd delägares och bolagsmans samt en i 3 mom. avsedd näringsidkares ansvar inträder vid ingången av den månad då han ansluter sig till bolaget, sammanslutningen eller skattskyldighetsgruppen och upphör vid utgången av den månad då han utträder ur bolaget, sammanslutningen eller skattskyldighetsgruppen.

De personer som är ansvariga för skatten skall antecknas i länsskatteverkets beslut. Har

en person eller näringsidkare som avses i 2 eller 3 mom. och som är ansvarig för skatten inte antecknats i beslutet, skall länsskatteverket efter att ha hört personen eller näringsidkaren i fråga bestämma att han ansvarar för betalningen av skatten solidariskt med den skattskyldige.

193 §

För den skattskyldige är besvärstiden tre år från utgången av räkenskapsperioden eller, om beslutet avser flera räkenskapsperioder, från utgången av den sista av dem, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet. Över ett beslut som gäller förhandsbesked och ett beslut som avses i 175 § 2 mom. får näringsidkaren anföra besvär inom 30 dagar från delgivningen. För statsombudet är besvärstiden 30 dagar från det beslutet fattades.

202 §

Ändrar omsättningskatterätten eller högsta förvaltningsdomstolen med anledning av besvär av statsombudet ett beslut som avses i 175 § 2 mom., skall den samtidigt bestämma den tidpunkt från vilken avgörandet skall tillämpas.

222 §

Lagen tillämpas på överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar enligt 85 § 1 mom. 2 punkten samt på entréavgifter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar samt till konstutställningar, dock så, att tjänsten skall ha tillhandahållits den 1 januari 1996 eller därefter.

Om persontransport enligt 85 1 mom. 1 punkten utförs före ingången av 1996 är skatten för försäljning av servicen 6 procent av skattegrunden. Om nyttjanderätten till idrottslokaler enligt 29 4 punkten överläts före ingången av 1996 är skatten på försäljningen av servicen 12 procent av skattegrunden.

Vid beräkandet av det i 3 § avsedda sammanlagda beloppet av skattepliktiga och skattefria försäljningar 1994 beaktas även försäljningar som skett innan lagen träder i kraft, om dessa är skattepliktiga enligt mervärdeskattelagen eller skattefria enligt 51, 52, 55—58 §§ eller 6 kap. Som skattepliktig försälj-

ning anses inte skattepliktig försäljning enligt Denna lag träder i kraft den
30 § eller 48 § 3 mom. 1994.

Helsingfors den 6 maj 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mervärdesskattelagen av den 30 december 1993 (1501/93) 42 § 2 mom. och ändras 48 § 2 mom., 79 § 1, 2 samt 4 mom., 130 § 1 och 2 mom., 175 §, 188 § 3 och 4 mom., 193 § 2 mom., 202 § och 222 § 2 och 5 mom. samt

fogas till 6 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 13 a § och före denna en ny mellanrubrik samt en ny 13 b §, till 158 § ett nytt 2 mom., till 173 § ett nytt 3 mom., till 174 § ett nytt 4 mom., till 188 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och 4 mom. blir 4 och 5 mom., samt till 222 § ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

En kommun och huvudstadsregionens samarbetsdelegation är skyldiga att betala skatt på persontrafikverksamhet som den bedriver eller ordnar även då verksamheten inte är rörelsemässig.

Skattskyldighetsgrupp

13 a §

Länsskatteverket kan på ansökan av en eller flera näringsidkare bestämma att dessa när lagen tillämpas skall behandlas som en enda näringsidkare (skattskyldighetsgrupp). Näringsidkarna skall ha sin hemort i Finland.

Till en skattskyldighetsgrupp kan endast höra:

1) näringsidkare som i huvudsak säljer finansiella tjänster som avses i 41 § eller försäkringstjänster som avses i 44 § 1 mom. samt holdingammanslutningar som avses i 4 § kreditinstitutslagen (1607/93),

2) näringsidkare som näringsidkare enligt 1 mom. har bestämmanderätt i.

En förutsättning för att ansökan skall godkännas är att näringsidkarna är nära förbundna med varandra i finansiellt, ekonomiskt och administrativt hänseende.

En näringsidkare kan inte höra till fler än en skattskyldighetsgrupp.

13 b §

En skattskyldighetsgrupp skall meddela vilken till gruppen hörande näringsidkare som skall

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

vara skyldig att uppfylla gruppens deklarations- och redovisningsskyldighet enligt lagen och som skall vara berättigad till att göra de ansökningar om skatteåterbäring som avses i lagen.

42 §

Som finansiella tjänster anses även juridiska och företagsekonomiska rådgivningstjänster, produktutvecklingstjänster, tjänster som hör samman med personal samt övriga sakkunnig- och rådgivningstjänster som direkt hör samman med producerandet av skattefria finansiella tjänster i fall då en sammanslutning av depositionsbanker som avses i 46 § lagen om depositionsbankernas verksamhet (1268/90) säljer dessa tjänster till sina medlemmar.

(upphävs)

48 §

Som primärproduktion anses också odling av frö- och plantmaterial på uppdrag av *Jockis fröcentral*, Centralen för utsädespotatis och stationen för sunda plantor, vilka verkar i samband med lantbrukets forskningscentral.

Som primärproduktion anses också odling av frö- och plantmaterial som bedrivs av *Växtförädlingsanstalten samt Centralen för utsädespotatis och stationen för sunda plantor*, vilka verkar i samband med lantbrukets forskningscentral.

79 §

Till skattegrunden hänförs sådana understöd och bidrag som en skattskyldig som bedriver persontransportverksamhet har fått för att bedriva verksamheten.

När persontransportverksamhet bedrivs av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation, hänförs till skattegrunden också det av verksamheten förorsakade underskott som kommunen eller delägarkommunerna har täckt.

Det belopp som avses i 1—3 mom. inkluderar inte skattens andel.

130 §

Kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131§.

79 §

Till skattegrunden hänförs sådana understöd och bidrag som direkt anknyter till priserna och som en skattskyldig som bedriver eller ordnar persontransportverksamhet har fått för att bedriva verksamheten.

När persontransportverksamhet bedrivs eller ordnas av en kommun eller huvudstadsregionens samarbetsdelegation, anses det av verksamheten förorsakade underskott som kommunen eller delägarkommunerna har täckt inte som understöd och bidrag som direkt anknyter till priserna.

Det belopp som avses i 1 och 3 mom. inkluderar inte skattens andel.

130 §

Kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Gällande lydelse

Rätten till återbäring enligt 1 mom. gäller inte

1) skatt som ingår i en anskaffning som sker för privat konsumtion eller för användning enligt 53 eller 114 §,

2) skatt som skall betalas för understöd, bidrag eller underskott enligt 79 §.

Föreslagen lydelse

Rätten till återbäring enligt 1 mom. gäller inte skatt som ingår i en anskaffning som sker för privat konsumtion eller för användning enligt 53 eller 114 §.

Ärenden som gäller en skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § behandlas av det länskatteverk inom vars verksamhetsområde en näringsidkare enligt 13 b § har sin hemkommun.

En skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § anses ha blivit bildad tidigast från det ansökan gjordes.

En skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § anses ha blivit upplöst från och med att de näringsidkare som hör till gruppen har framställt yrkande därom.

175 §

Länskatteverket skall underrätta den skattskyldige om att han har införts i eller avförts ur registret samt om att han inte, med avvikelse från anmälan eller ansökan, har införts i registret eller avförts ur det.

På begäran av den som saken gäller eller av statsombudet skall länskatteverket meddela beslut i registerärenden.

175 §

Länskatteverket skall underrätta den skattskyldige om att han införts i eller avförts ur registret, om bildande eller upplösning av skattskyldighetsgrupp enligt 13 a § samt om att han inte, med avvikelse från anmälan eller ansökan, har införts i registret eller avförts ur det eller en skattskyldighetsgrupp inte har bildats eller upplösts.

På begäran av den som saken gäller eller av statsombudet skall länskatteverket meddela beslut i registerärenden samt i ärenden som gäller bildande eller upplösning av en skattskyldighetsgrupp.

188 §

Samtliga näringsidkare som hör till gruppen är solidariskt ansvariga för en i 13 a § avsedd skattskyldighetsgrupps skatt.

En delägars och en bolagsmans ansvar inträder vid ingången av den månad då han ansluter sig till bolaget eller sammanslutningen

En i 2 mom. avsedd delägars och bolagsmans samt en i 3 mom. avsedd näringsidkares ansvar inträder vid ingången av den månad då

Gällande lydelse

och upphör vid utgången av den månad då han utträder ur bolaget eller sammanslutningen.

De personer som är ansvariga för skatten skall antecknas i länsskatteverkets beslut. Har en person som avses i 2 mom. och som är ansvarig för skatten inte antecknats i beslutet, skall länsskatteverket efter att ha hört honom bestämma att han ansvarar för betalningen av skatten solidariskt med den skattskyldige.

Föreslagen lydelse

han ansluter sig till bolaget, sammanslutningen eller skattskyldighetsgruppen och upphör vid utgången av den månad då han utträder ur bolaget, sammanslutningen eller skattskyldighetsgruppen.

De personer som är ansvariga för skatten skall antecknas i länsskatteverkets beslut. Har en person eller näringsidkare som avses i 2 eller 3 mom. och som är ansvarig för skatten inte antecknats i beslutet, skall länsskatteverket efter att ha hört personen eller näringsidkaren i fråga bestämma att han ansvarar för betalningen av skatten solidariskt med den skattskyldige.

193 §

För den skattskyldige är besvärstiden tre år från utgången av räkenskapsperioden eller, om beslutet avser flera räkenskapsperioder, från utgången av den sista av dem, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet. Över ett beslut som gäller registrering eller förhandsbesked får den skattskyldige anföra besvär inom 30 dagar från delgivningen. För statsombudet är besvärstiden 30 dagar från det beslutet fattades.

För den skattskyldige är besvärstiden tre år från utgången av räkenskapsperioden eller, om beslutet avser flera räkenskapsperioder, från utgången av den sista av dem, dock alltid minst 60 dagar från delfäendet. Över ett beslut som gäller förhandsbesked och ett beslut som avses i 175 § 2 mom. får näringsidkaren anföra besvär inom 30 dagar från delgivningen. För statsombudet är besvärstiden 30 dagar från det beslutet fattades.

202 §

Ändrar omsättningsskatterätten eller högsta förvaltningsdomstolen med anledning av besvär av statsombudet ett registeringsbeslut som avses i 175 § 2 mom., skall den samtidigt bestämma den tid från vilken avgörandet skall tillämpas.

202 §

Ändrar omsättningsskatterätten eller högsta förvaltningsdomstolen med anledning av besvär av statsombudet ett beslut som avses i 175 § 2 mom., skall den samtidigt bestämma den tidpunkt från vilken avgörandet skall tillämpas.

222 §

Lagen tillämpas på överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökskshannar enligt 85 § 1 mom. 2 punkten samt på entreavgifter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar, dock så att tjänsten skall ha tillhandahållits den 1 januari 1996 eller därefter.

Lagen tillämpas på överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökskshannar enligt 85 § 1 mom. 2 punkten samt på entreavgifter till teater-, cirkus-, musik- och dansföreställningar samt till konstutställningar, dock så, att tjänsten skall ha tillhandahållits den 1 januari 1996 eller därefter.

Om persontransport enligt 85 § 1 mom. 1 punkten utförs före ingången av 1996 är skatten för försäljning av servicen 9 procent av skattegrunden. Om nyttjanderätten till idrottslokaler enligt 29 § 4 punkten överläts före

Om persontransport enligt 85 § 1 mom. 1 punkten utförs före ingången av 1996 är skatten för försäljning av servicen 6 procent av skattegrunden. Om nyttjanderätten till idrottslokaler enligt 29 § 4 punkten överläts före

Gällande lydelse

ingången av 1996 är skatten på försäljningen av servicen 12 procent av skattegrunden.

Föreslagen lydelse

ingången av 1996 är skatten på försäljningen av servicen 12 procent av skattegrunden.

Vid beräkandet av det i 3 § avsedda sammanlagda beloppet av skattepliktiga och skattefria försäljningar 1994 beaktas även försäljningar som skett innan lagen träder i kraft, om dessa är skattepliktiga enligt mervärdesskattelagen eller skattefria enligt 51, 52, 55—58 §§ eller 6 kap. Som skattepliktig försäljning anses inte skattepliktig försäljning enligt 30 § eller 48 § 3 mom.

*Denna lag träder i kraft den
1994.*
